

HATÁSTANULMÁNY

„JÖVŐÉPÍTÉS” - EFOP 1.2.7-16-2017-00015

A projekt hatásainak bemutatására vonatkozóan a tanulmány a pályázati felhívás szerint a megvalósító intézmény gondozási helyein ellátásban részesülő azon gyermekek és fiatalok körére vonatkozóan kell elkészíteni a projekt fizikai zárását követő két éven belül, akik a megvalósítás során valamely tevékenység célcsoportjaként abban részt vettek. A tanulmány elkészítését annak érdekében, hogy a hosszú távú hatások is megjeleníthetők legyenek a második év végére ütemeztük. A célcsoport teljes körére vonatkozó következtetések levonása ugyanakkor több előre nem látható szervezeti átalakítás miatt nem volt lehetséges, de ezt a felhívás nem is várta el. Mivel időközben a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatától több egymást követő szervezeti átalakítás során a teljes nevelőszülői hálózat, valamint három lakásotthon és a Befogadó Otthon működtetését más intézmények vették át, az immár Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ néven működő intézmény szervezeti keretei között működő telephelyeken sajnos már csak az eredeti résztvevők töredéke körében volt lehetőség a kérdőíves felmérés elvégzésére. Ezek alapján a projekt hatásaira vonatkozó tanulmányunk is csak korlátozottan reprezentatív megállapításokat tehet. A legtöbb területen ezért az eredmények érzékeltetése és a hatások legteljesebb mértékű érzékeltetése érdekében a Központi Statisztikai Hivatal részére megküldött éves statisztikák adatait használtuk fel. A kérdőíves felmérésben 59 fő kiskorú és 15 nagykorú ellátott vett részt, a célcsoport teljes köre azok tekintetében, akik 2021 novemberében még a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ gondozási helyein részesültek ellátásban.

a.) Társadalmi és gazdasági hatások

Azt már az eredeti szakmai terv több pontjánál is jeleztük, hogy az intézményünkben elhelyezett gyermekek és fiatalok számára családban nevelkedő társaikhoz képest hatványozott problémaként jelentkezik a munkaerő piaci versenyképesség hiánya, a foglalkoztatásba való bekapcsolódás feltételeinek megteremtése. A program több elemének hatásaként ennek változását prognosztizáltuk.

A nagykorúként utógondozói ellátást igénybe vevő fiatalok vonatkozásában emelkedett azok száma, akik munkát vállaltak, sajnos ebből adódóan sok esetben a hatályos jogszabályok szerint

az ellátásukat is meg kellett szüntetnünk. Csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, illetve a tanulmányokat folytatók arányát is sikerült magasán tartani.

Utógondozói ellátottak közül			
Év	Nappali tagozaton tanul	Nyilvántartott álláskereső	Dolgozik
2017	41	14	0
2018	42	9	10
2019	23	17	14
2020	38	10	4
2021	39	2	10

A kulcskompetenciák fejlesztésének eredményeképpen az iskolai tanulmányok sikeres befejezése valósulhat meg, így a résztvevők nagyobb eséllyel tanulhatnak tovább, szerezhettek szakmát. Ettől a programtól az eddigieknél 10-15 gyermekkel több esetben vártuk általános iskolai tanulmányainak sikeres befejezését éves szinten.

Év	Általános iskolai tanulmányaikat sikeresen befejezők száma
2017	22 fő
2018	23 fő
2019	30 fő
2020	15 fő
2021	38 fő

Az adatokból látható, hogy az általános iskolai tanulmányaikat sikeresen befejező gyermekek számát a járványhelyzetig sikerült növelni, majd a COVID helyzet látványos visszaesést hozott, de ezután viszont kiemelkedő növekedés történt, feltételezésünk szerint az eredmények ekkor jelentkeztek.

A pályaválasztási, pályaorientációs foglalkozássorozat hatásaként 30-35 fő esetében vártuk, hogy nem vált majd oktatási intézményt, mivel megalapozott döntésének köszönhetően sikeres a szakmakiválasztás és az ehhez kapcsolódó képzés választása, majd az abba való bekapcsolódás.

A résztvevők által a projekt eredményeit felmérő kérdőív alapján a válaszadók közül 5 fő esetében történt iskolaváltás, ami az előző évekhez képest csökkenést mutat, céljainkat elértük.

A jövőkép kialakítását célzó tréningtől reméljük, hogy 20-25 gyermek és fiatal a tréning végére határozott és reális jövőtervet képes majd felvázolni, és annak megvalósítását meg is kezdi.

Utógondozói ellátásból távozók közül			
Év	Nappali tagozaton tanul	Nyilvántartott álláskereső	Dolgozik
2017	12	3	22
2018	16	1	11
2019	16	12	21
2020	29	19	7
2021	16	7	11

A kitűzött céljaink részben teljesültek, időszakosan sikerült emelni azoknak az utógondozói ellátottaknak a számát, akik biztos munkahellyel távoztak, illetve azok aránya is nőtt, akik tanulmányaikat folytatták a jobb egzisztencia kialakításának biztosítása érdekében. Sajnos a regisztrált álláskereső száma viszont átmeneti növekedést mutatott.

A program megvalósulása esetén annak összetettsége és komplexitása miatt azt vártuk, hogy a tréningekbe becsatlakozó gyermekeink olyan készségekre és képességekre tesznek szert, illetve készségeik és képességeik olyan mértékben fejlődnek és erősödnek meg, hogy a későbbiekben a társadalom által való elfogadásuk, a társadalomba való beilleszkedésük zökkenő mentesebbé válik, illetve olyan megoldási stratégiákkal ismerkednek meg, melyekkel sikeresen lesznek képesek a felmerülő konfliktusokat hatékony és elfogadható módon kezelni. Ennek hatásaként reményeink szerint évi 5-10 esettel szorul vissza azon helyzetek száma, amikor kikerülő ellátottjaink gyermekei kerülnek nevelésbe veszélyeztetettségük miatt.

A megfogalmazott cél teljesült jelenleg intézményünk otthonaiban nem részesül ellátásban olyan gyermek, akinek a szülei is állami gondoskodásban nevelkedtek volna.

Távlati hatásként várjuk, hogy kikerült gyermekeink, illetve a még ellátásban lévő fiataljaink vállalni merik majd ellátórendszerben megélt „múltjukat”, nem kérnek diszkréciót munkahelyükön, és az oktatási intézményekben, önbizalmuk megnő és tisztában lesznek saját értékeikkel, megszűnik stigmatizáltságuk.

A kitűzött célra vonatkozó információk a távozott gyermekek és fiatalok vonatkozásában nem állnak rendelkezésre, mivel a visszajelzésre a gyermekeink nem kötelezhetők, az utánkövetésre pedig nincs lehetőségünk. Az intézményünk ellátási helyein élő, munkaviszonnyal rendelkező fiatalok viszont pozitív visszajelzéseket adnak, beilleszkedésük harmonikus.

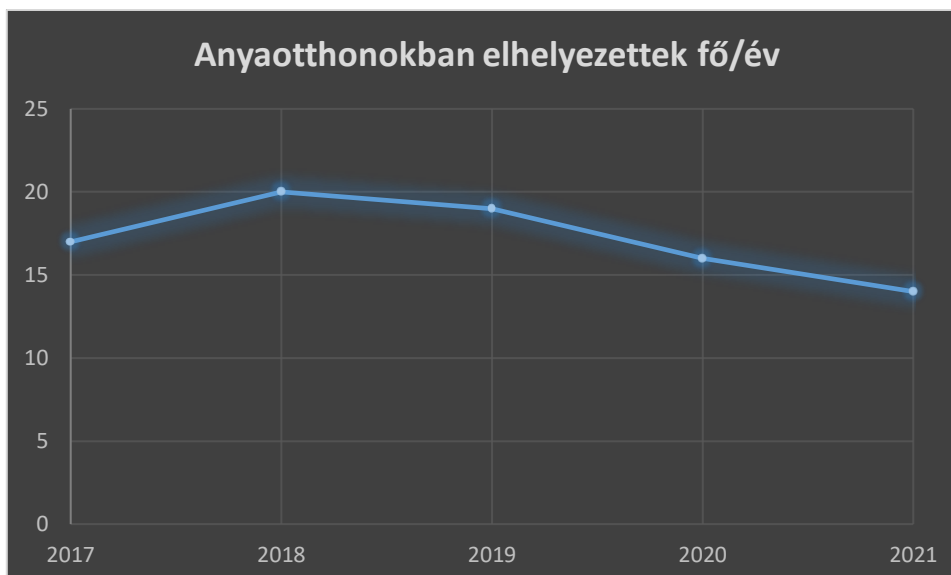
A családi naptól egy olyan folyamat elindulását vártuk, melynek hatásaként a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek kapcsolata vérszerinti szüleikkel harmonikusabb jellegűvé válik, és ha teljes helyreállítás nem is lehetséges, de a kapcsolat élő, és konszolidált marad. Hatásként azt vártuk, hogy a családba való visszahelyezések száma évi 5-10 esettel nő, illetve a nagykorúság elérésekor az utógondozói ellátás helyett a családba való visszaköltözés lehetőségét 5-10 fiatallal több választja majd éves szinten.

Ezen a téren a program hatékonyságára vonatkozó felmérést végezni nem tudtunk, mivel a program ezen elemének célcsoportját alkotó nevelőszülőknél élő gyermekek számunkra nem elérhetők, mivel a nevelőszülői hálózat működtetését a Szent Ágota Katolikus Gyermekvédelmi Szolgáltató vette át.

A családi életre való felkészítő tréningtől azt vártuk, hogy az érintett gyermekeiket az ellátórendszerben nevelő anyák maguk kívánják majd gondoskodni gyermekeikről, nem kéri gyermekeik számára az örökbe fogadhatóvá nyilvánítást, illetve, hogy sem ők, sem gyermekeik nem kerülnek majd vissza a gyermekvédelmi szakellátás rendszerébe.

Év	Anyaothonokban elhelyezettek
2017	17 fő
2018	20 fő
2019	19 fő
2020	16 fő
2021	14 fő

Az intézményünk anyákat és 0-3 év közötti gyermekeik ellátását biztosító lakásotthonaiban az elhelyezett gyermeke száma a projekt megvalósulását követően jelentősen csökkent, ebből azt a következtetést vonjuk le, hogy a tréning eredményei realizálódtak.

Az pénzkezelési és gazdálkodási ismereteket átadó, illetve a kooperációs és kommunikációs képességeket erősítő tréningek hatásaként úgy reméltük, gyermekeink önállóan képesek lesznek majd problémáikkal, kérelmeikkel megjelenni szükség esetén a szociális ellátórendszer intézményeiben és ott ügyeiket önállóan, hatékonyan intézni. Elvárásunk az volt, hogy az ügyintézési korrekciók szükségessége (amikor utógondozói ellátott fiataljaink utógondozó munkatárs eljárását kéri) minimális esetszámra, illetve azokra az esetekre redukálódjon, amikor a fiatal állapotából fakadóan, önhibáján kívül önálló életvitelre képtelen.

Év	Utógondozói ellátottak száma
2017	56 fő
2018	61 fő
2019	54 fő
2020	54 fő
2021	44 fő

A fenti kompetenciákban történő javulást támasztja alá, hogy az utógondozói ellátásban részesülő fiatalok száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, feltételezéseink szerint annak köszönhetően, hogy az önálló életvitelre egyre többen képesek. Erre utal az a tény is, hogy az ismételten ellátást kérő fiatalok az utóbbi évben nem jelentek meg az intézményünkben.

A felsorolt változások megvalósulása esetén az egyéni sorsrendeződések összességükben generáltak kedvező gazdasági hatásokat, melyeket számszerűsíteni nem lehet, de nyilvánvaló és logikus, hogy társadalmi szinten összességükben jelentős gazdasági megtakarításokat eredményeztek: oktatási idő lerövidülése, öngondoskodási képesség erősödése, a szociális ellátási lehetőségekre való „ráépülés” visszaszorulása stb.

b.) Környezeti hatások

A különböző tevékenységek megvalósítása során kiemelt figyelmet fordítottunk a környezeti fenntarthatósági szempontokra ezzel is környezeti tudatosságra nevelve a résztvevőket, beszerzéskor és az adminisztráció során lebomló papírt használtunk, a keletkező hulladékot szelektíven gyűjtöttük stb. A projekt ebből adódó közvetlen környezeti hatásai mellett a közvetett környezeti hatásai nem voltak számszerűsíthetők. Az viszont tény, és kimutatható, hogy a kiegyensúlyozott lelkiállapotú, megbízható, a jövőben személyes perspektívákat is látó, önállóan is életképes gyermekek és fiatalok a környezetükre is felelősséggel figyelnek, és annak értékeit nagyobb eséllyel óvják és védik, mint az elhanyagolt társaik. A pozitív környezeti hatások ilyen módon jelentkeztek. A programnak negatív környezeti hatásai nem jelentkeztek, ilyen hatásokat nem láttunk. Nagy figyelmet fordítottunk az esélyegyenlőségi szempontokra mind a célcsoport bevonásánál (fogyatékkal élők, különleges szükségletűek), mind a munkatársak tekintetében, igyekeztünk a hátrányos környezetből érkező kollégákat is minél nagyobb arányban bevonni a megvalósító körbe (táborozások, gyermekek kísérete).

Pécs, 2021 december 10.